

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MERSİN ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

MERSİN ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MERSİN ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

AŞ	:	Anonim şirket
İKMUB	:	İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bilgi Sistemleri Kontrollerine Dair Eksiklikler Bulunması
2. İç Kontrol Sisteminde Eksiklikler Bulunması
3. Personel Atamalarında Hatalar Bulunması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Mersin Üniversitesi, 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'na 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi ile eklenen Ek 10'uncu madde ile kurulmuştur.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Mersin Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 19 fakülte, 6 yüksekokul, 5 enstitü, 11 meslek yüksekokulu ve 40 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, ünvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Ünvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	429	43	472
Doçent	216	102	318
Doktor öğretim üyesi	243	176	419
Öğretim görevlisi	430	99	529
Araştırma görevlisi	367	224	591
Toplam	1.685	644	2.329

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	710	384	1.094
Sağlık	905	276	1.181
Avukatlık	4	1	5
Eğitim-öğretim	8	-	8
Teknik	154	56	210
Yardımcı	189	40	229
Sözleşmeli	313	117	430
Din Hizmetleri	1	1	2
İşçi	1.257	11	1.268
Toplam	3.541	886	4.427

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 5.226’dır. Ayrıca Üniversitede 12 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Mersin Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile

verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Üniversitenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı(%)
Personel Giderleri	3.082.662.558,19	3.065.297.302,00	99,43
Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	382.496.700,00	363.161.659,77	94,94
Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	355.592.569,59	334.931.821,49	94,19
Cari Transferler	453.130.750,00	446.413.261,20	98,51
Sermaye Giderleri	340.941.063,00	286.884.163,33	84,14
Sermaye Transferleri	-	-	-
Toplam	4.614.823.640,78	4.496.688.207,79	97,44

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 4.219.501.000,00-TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 395.322.640,78-TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 4.614.823.640,78-TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %97,44'ü olan 4.496.688.207,79-TL'si kullanılmıştır.

2024 yıl sonu itibarıyla personel giderlerinde 3.082.662.558,19-TL ödeneğin 3.065.297.302,00-TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 382.496.700,00-TL ödeneğin 363.161.659,77-TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 355.592.569,59-TL ödeneğin 334.931.821,49-TL'si, cari transferlerde 453.130.750,00-TL ödeneğin 446.413.261,20-TL'si, sermaye giderlerinde 340.941.063,00-TL ödeneğin 286.884.163,33-TL'si, harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumundan 11.749.588,43 TL, Erasmus hibelerinden 40.270.088,76 TL olmak üzere toplam 52.019.677,19 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	77.139.000,00	185.255.576,13	240,16
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	3.864.411.000,00	3.946.791.505,75	102,13
Diğer Gelirler	58.889.000,00	182.241.695,38	309,47
Sermaye Gelirleri	219.062.000,00	249.418.900,00	113,85

Toplam	4.219.501.000,00	4.563.707.677,26	108,15
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	1.486.714,04	-
Net Toplam	4.219.501.000,00	4.562.220.963,22	108,12

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 4.219.501.000,00.-TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 4.562.220.963,22.-TL'dir.

2024 yılı toplam faaliyet geliri 4.905.389.981,30,-TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 1.486.714,04,-TL ve toplam faaliyet gideri 4.539.187.130,64,-TL, enflasyon düzeltilmesi toplamı 2.860.575.367,94,-TL olan Üniversite, 2024 yılını 3.225.291.504,56,-TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 3.444.947.488,53 TL, gider toplamı 3.488.070.512,35 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 43.123.023,82 TL zarar olmuştur.

-Sosyal Tesisler İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 103.793.954,67 TL, gider toplamı 93.319.245,00 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 10.474.709,67 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Üniversite, 06.06.2005 tarihli ve 2005/8971 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile teknoloji geliştirme bölgesi olarak tespit edilen bölgeyi yönetmek üzere kurulan Mersin Teknopark AŞ'nin ortağıdır. Şirketin kuruluş sermayesi 1.000.000,00 TL olup Üniversitenin ortaklık payı %15 oranında 150.000,00 TL'dir.

Ayrıca Üniversite 08.01.2018 tarihli ve 2018/11415 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tarım ve gıda ihtisas teknoloji geliştirme bölgesi olarak tespit edilen bölgeyi yönetmek üzere kurulan Mersin Agropark Tarım ve Gıda İhtisas Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kurucu ve İşletmeciliği AŞ'nin ortağıdır. Adı geçen Şirketin kuruluş sermayesi 1.000.000,00 TL olup, 2022 yılı sonu itibarıyla 4.000.000,00 TL'ye, 2023 yılında da 8.000.000,00 TL'ye yükseltilmiş olup, Üniversitenin %11,25 oranında ortaklığı bulunmaktadır. Şirketler kâr dağıtımı yapmamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama

standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine

uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare iç kontrol risklerini belirlenmemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma (risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verme) yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve

personeler duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu İdaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmış ancak güncel değildir.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirilmemekte ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmamaktadır.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadroların 3'ü doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mersin Üniversitesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bilgi Sistemleri Kontrollerine Dair Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin bilgi sistemlerinde, ilgili sistemlerin barındırdığı bilgilerin bütünlük, gizlilik ve erişilebilirliğini etkileyecek eksiklikler olduğu görülmüştür.

2019/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri Genelgesi'nde; kurumların karşılaşılan güvenlik risklerinin azaltılması, etkisiz kılınması ve özellikle gizliliği, bütünlüğü veya erişilebilirliği bozulduğunda milli güvenliği tehdit edebilecek veya kamu düzeninin bozulmasına yol açabilecek kritik türdeki verilerin güvenliğinin sağlanması amacıyla genelgede ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından çıkarılan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberinde yer verilen tedbirlere uygun davranmakla sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde; bu Kanun hükümlerinin, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacağı belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında; bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren nedenlerin ortadan kalkması hâlinde kişisel verilerin resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinip, yok edileceği veya anonim hâle getirileceği hüküm altına alınmıştır.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nin "Bilgi Sistemleri Kontrolleri" başlıklı 12 numaralı Standardında; idarelerin bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlamak için gerekli kontrol mekanizmalarını geliştirmeleri gerektiği belirtilmiştir.

Denetimlerde Üniversitenin bilişim sistemlerinin bilgi güvenliğini güvence altına alacak, veri bütünlüğü, gizliliği ve erişilebilirliği ile kurumsal amaçlara etkin biçimde ulaşılmasını sağlayacak şekilde tasarlanıp tasarlanmadığının değerlendirilmesi sonucunda;

- Sistem odasının zemin katta bulunduğu dolayısıyla su baskını gibi felaketlerden etkilenebileceği,

- Sistem odasının fiziksel ve çevresel güvenlik açısından eksiklikler barındırdığı (pencere bulunması, ayrı bir elektrik hattı bulunmaması, yanmaz boya ile boyanmamış olması,

yalıtımsız olması, yangın ve siren sisteminin bulunmaması, asma tavan olmaması, topraklama hattının olmaması)

- Mevcut kurum dışında bir felaket kurtarma merkezinin olmaması,
 - Sistem odası ve kurulacak felaket kurtarma merkezindeki sunucular için 7/24 hizmet alınabilecek bir destek anlaşmasının olmadığı,
 - Periyodik olarak sızma testlerinin yapılmadığı,
 - Sistem odasının güvenliği ile ilgili bakımların periyodik olarak yapılmadığı (yükseltilmiş zemin bakımı, jeneratör ve ups bakımı vb)
- tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; bulguda belirtilen eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmalara başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bilgi güvenliğinin güvence altına alınması, veri bütünlüğü, gizliliği ve erişilebilirliği ile kurumsal amaçlara etkin şekilde ulaşılmasının sağlanması için Üniversitenin bilgi sistemlerinde tespit edilen yukarıda yer alan eksikliklerin giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: İç Kontrol Sisteminde Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin iç kontrol sistemi yapılandırma çalışmalarının tamamlanmadığı, güncel İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının bulunmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde; iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır. Söz konusu maddede ilaveten; *"Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır."* hükmüne yer verilmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığı maddede yer alan görevlerini, Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan İç Kontrol Merkezi Uyumlaştırma Birimi (İKMUB) aracılığıyla yürütmektedir.

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği’nde de iç kontrolün nasıl olacağı konusunda standartlar ve genel şartlar belirlenmiştir. Buna ek olarak Bakanlık Makamının 04.04.2024 tarihli ve 3036727 sayılı onayı ile İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi yürürlüğe konulmuştur. Rehber kapsamında kamu idarelerinde üst yönetici, İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, strateji geliştirme birimleri, harcama yetkilileri ve iç denetim biriminin izleme ve değerlendirme sürecinde görev ve sorumlulukları belirlenmiştir. Rehberde İKMUB’nin, kamu idarelerindeki iç kontrol uygulamalarını değerlendirme faaliyetlerini düzenli izleme ve yerinde değerlendirme olmak üzere iki şekilde yürüteceği belirtilmiştir.

Üniversitenin iç kontrol sisteminin incelenmesinde;

-Güncel İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının bulunmadığı,

- Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmediği,

-Kurumsal riskler ile iç kontrol risklerinin belirlenmediği, belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi kapsamında herhangi bir çalışma yapılmadığı ve bu nedenle kurumsal risk yönetiminin etkin olarak sağlanamadığı,

-İç kontrol sisteminin yılda en az bir kere değerlendirilmediği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun faal olmadığı,

tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; mevcut İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planının 2024 yılında yürürlüğe giren rehber doğrultusunda güncellenerek bulgu kapsamında tespit edilen eksikliklerin tamamlanmasına yönelik çalışmaların yapılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; İç Kontrol Sistemi İzleme ve Değerlendirme Rehberi ile başlayan yeni süreçte İKMUB tarafından iç kontrol uygulamalarının değerlendirmeye tabi tutulacağı da göz önüne alınarak; Üniversite iç kontrol sisteminin kurulmasına yönelik yukarıda yer verilen eksikliklerin biran önce tamamlanması ve uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Personel Atamalarında Hatalar Bulunması

Mersin Üniversitesinde; mevzuatta geçen özel şartları taşımayan bir kişinin şube müdürü kadrosuna atandığı ve bazı kadrolara dolu olmasına rağmen tedviren atama yapıldığı görülmüştür.

a) İki yıllık yüksekokul mezunu kişinin şube müdürü kadrosuna atanması

İki yıllık yüksekokul mezunu kişinin şube müdürü kadrosuna atandığı tespit edilmiştir.

Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde, görevde yükselme suretiyle atanacaklarda aranacak genel şartlar belirlenmiştir.

Anılan Yönetmelik'in "Görevde yükselme sınavı sonucu atanacaklarda aranacak özel şartlar" başlıklı 7'nci maddesinde ise;

“(Değişik:RG-11/3/2017-30004) (1) Bu Yönetmeliğe tabi kadrolara görevde yükselme suretiyle yapılacak atamalarda aranacak özel şartlar aşağıda belirtilmiştir. a) Çiftlik müdürü, yurt müdürü, hastane müdürü, müze müdürü, şube müdürü kadrolarına atanabilmek için; 1) En az dört yıllık yüksek öğrenim mezunu olmak,...

gerekir.” hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde de açıkça ifade edildiği üzere, şube müdürlüğü kadrolarına atanabilmek için kişinin genel şartların yanısıra bazı özel şartlara da haiz olması gerekmektedir. Bu özel şartlardan biri de en az dört yıllık yüksek öğrenim mezunu olmaktır.

Bulgu konusu olayda, iki yıllık yüksekokul mezunu olan kişi şube müdürü kadrosuna atanmıştır. Yukarıda da açıkça ifade edildiği üzere, özel şarta haiz olmayan kişinin şube müdürü olarak atanabilmesine olanak bulunmamaktadır.

b) Üniversitenin halihazırda dolu olan bazı kadrolarına tedviren görevlendirilme yapılması

Üniversitenin genel sekreter yardımcısı, daire başkanı, enstitü sekreteri, fakülte sekreteri ve yüksekokul sekreteri olmak üzere toplamda yirmi dokuz adet kadroya, dolu olmasına rağmen başka bir personelin tedviren atandığı tespit edilmiştir.

1982 Anayasası'nın 128'inci maddesinde, kamu görevinin asli ve sürekli bir görev olduğu bu sebeple kamu hizmeti sunacak kişilerin asaleten ve sürekli bir biçimde atanması gerektiği, hükme bağlanmıştır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Vekâlet görevi ve aylık verilmesinin şartları" başlıklı 86'ncı maddesinde ise vekâleten atama yoluyla da kamu hizmetinin ifasının belli şartlar altında mümkün olduğu belirtilmiştir. Söz konusu maddede; memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine vekil atanabileceği veya bu haller dışında, boş kadrolara ait görevlerin lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekaleten gördürülebileceği hüküm altına alınmıştır. İlâveten mülga 99 seri No.lu Devlet Memurları Tebliğinde "...asilde aranan şartlara sahip vekil memur bulunamadığı takdirde, hizmetin aksamadan yürütülebilmesi bakımından herhangi bir şekilde boşalmış veya boş bulunan bir görevin öncelikle varsa yardımcıları yoksa asilde aranan şartlara en yakın personel tarafından tedviren gördürülmesi mümkün görülmektedir." denilmek sureti ile tedviren görevlendirmeden bahsedilmiştir. Mevzuatta belirtilen tüm bu uygulamalar boş veya geçici olarak boşalmış kadrolara ilişkin olup; dolu kadrolara bu mevzuat hükümlerine göre herhangi bir şekilde atama yapılması mümkün değildir.

Mersin Üniversitesinde, çeşitli kadroları işgal eden personele esas kadrosu dışında başka bir görev verildiği ya da pasif tutulduğu halde, dolu olan bu kadrolara başka personelin "tedviren" atandığı görülmüştür. Oysa esas olan, kadroyu işgal eden kişi tarafından ilgili görevin yürütülmesidir. Mevzuatta geçen diğer atama usulleri herhangi bir şekilde boşalmış kadrolarda kamu hizmetinin sürekliliği ilkesi gereği yapılan geçici bir görevlendirme olarak görülmelidir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; bir kısmında düzeltici işlem yapıldığı, tedviren görevlendirmelerle ilgili olarak ise görevlendirmelerin hizmetin gereği olarak yapıldığı ancak Rektörlükçe bulgu doğrultusunda gerekli değerlendirmelerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Mevzuata aykırı olarak dolu kadroya yapılan tedviren görevlendirme uygulaması, aynı kadroyu birden fazla personel işgal ettiği için bazı personelin atıl kalmasına, dolayısıyla insan kaynağından en verimli şekilde faydalanılamamasına yol açmaktadır. Aynı zamanda bu durum özellikle harcama yetkisini kullanmak bakımından bir yetki karmaşasına da sebep olabilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE
İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	3
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	4
6. DENETİM BULGULARI	5

KISALTMALAR

PET/BT : Pozitron Emisyon Tomografisi ve Bilgisayarlı Tomografi
SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Bazı Doktorlarca Hastalara Dışarıdan Malzeme Aldırılması Neticesinde Hastane Deposunda Bulunan Malzemelerin Son Kullanma Tarihinin Geçmesi
2. İhale Dokümanlarında Yer Alan Yüklenici Yükümlülüklerinin Takibinin Yapılmaması
3. Personel ve Personel Yakınlarından Oda Türlerine Göre Ücret Alınmaması
4. Yemek Hizmeti Alım İhalesi Hakediş Ödemelerinde İdarenin Kontrol Yükümlülüğünü Tam Olarak Yerine Getirmemesi
5. Uyku Odası Randevularında Hastaların Kamu Hizmetlerine Eşit Bir Şekilde Ulaşma ve Hizmetten Eşit Şekilde Yararlanma Hakkına Uygun Davranılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mersin Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, “2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik” kapsamında, 13.02.1998 tarih ve 23257 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mersin Üniversitesinin Tıp Fakültesi Hariç Diğer Birimlerine İlişkin Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

23.07.1998 tarihinde Mersin Üniversitesi Birimleri Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği olarak değiştirilen Yönetmelik, 25.08.1999 tarih ve 23797 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mersin Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır. Adı geçen Yönetmelik ise, 19.08.2021 tarih 31573 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mersin Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik’in 4’üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından talep edilecek konularda; kurslar açmak, bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama, danışmanlık ve benzeri hizmetleri yapmak ve bunlara ilişkin raporlar düzenlemek.

b) Kimyasal, biyolojik ve benzeri tahliller ile araştırma, uygulama, iş değerlemesi ve organizasyonu hizmetleri yapmak ve bunlara ilişkin raporlar düzenlemek.

c) Bilgi işlem organizasyonu, model deneyleri, ölçme, tamir, ölçü ayarı, analiz, istatistiksel ve sosyolojik araştırmalar yapmak ve bu hizmetlere ilişkin raporlar düzenlemek.

ç) Üniversitenin çalışma alanları ile ilgili her türlü mal ve hizmetleri üretmek, önceden Rektörün izni alınmak şartıyla elde edilen ürünleri pazarlamak, satmak ve bunlar için satış yerleri açmak.

d) Klinik, poliklinik, laboratuvar, ameliyathane ve atölyelerde yapılacak her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili faaliyetlerde bulunmak.

e) Bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 38’dir.

İşletme Müdürlüğünde; 1 işletme müdürü, 11 idari memur ve 3 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 10 kişinin kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli; 1 saymanlık müdürü, 1 saymanlık müdür yardımcısı ve 5 muhasebe uzmanı ve 2 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

2024 yılı başlangıç bütçesinde 2.224.402.318,00. TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde 2.206.829.400,00.TL. ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 4.431.231.718,00. TL’ye yükselmiştir.

İşletmenin 2024 yılında 3.512.143.951,01.-TL bütçe giderine karşılık 3.438.823.642,36.-TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı Gelir Tablosu'na göre 3.444.947.488,53.-TL gelir elde edilmiş,

3.488.070.512.35.-TL gider gerçekleşmiş ve dönem 43.123.023,82.-TL zararla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Mersin Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan;

mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mersin Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor

ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Bazı Doktorlarca Hastalara Dışarıdan Malzeme Aldırılması Neticesinde Hastane Deposunda Bulunan Malzemelerin Son Kullanma Tarihinin Geçmesi

Koroner anjiyografi deposunda mevcut birtakım malzemelerin kullanım sürelerinin dolması sebebiyle imha edildiği tespit edilmiştir.

Sağlık Araştırma ve Uygulama Hastanesini Başhekimliği taşınır işlem biriminin Kardiyoloji Ana Bilim Başkanlığına yazmış olduğu yazıda, 252.801,23 TL maliyet değerli 91 kalem malzemenin kullanım sürelerinin dolduğu ve imha edilmek için merkez ambar teslimat deposuna çekilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Hastane Yönetimince özellikle stenlerde ortaya çıkan bu durumun, hastanede görev yapan bir doktorun hastanede bulunan söz konusu malzemeleri kullanmayarak hastalarına dışardan malzeme aldırmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir.

Denetim esnasında ilgili doktorun hastalarının epikrizleri incelenmiş, yıl boyunca kullandığı stentlerin çok azının hastane deposundan temin edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu doktorun hastalarından bir kısmının verdiği ve tarafımızca da tutanak altına alınan ifadelerde, doktorun hastanedeki stentlerin yerli olması sebebiyle kendisi tarafından kullanılmadığından bahisle hastaları bir medikal firmasına yönlendirerek malzeme aldırıldığı belirtilmiştir. Halbuki; hastane deposunda bulunan stentlerin ithal olduğu Hastane Yönetimince yazılı olarak tarafımıza bildirilmiştir.

Hastanedeki malzemelerin kullanılmayarak hastalara malzeme aldırılmasının Hastane açısından pek çok soruna yol açabileceği düşünülmektedir. Öncelikle bu durum yukarıda belirtildiği üzere mevcut malzemelerin miadı dolması nedeniyle imha edilmesine neden olmuştur. İlaveten söz konusu durum, sağlık personeli ile medikal şirketleri arasında menfaat ilişkilerinin kurulabilmesine ve hastaların belli firmalara yönlendirilerek mağdur duruma düşmelerine neden olabilecektir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; merkez ve alt depolarda miadı yaklaşan malzemelerle ilgili raporlama periyotlarının belirlendiği, depo ve alt depo sorumlularına yazı ile bildirim yapıldığı ve hastalara malzeme aldırılmasının önlenmesi amacıyla ihtiyaç duyulan tıbbi malzemelerin hastane satın alma süreçleri izlenerek aldırılması ile ilgili olarak bölümlere yazı ile uyarıda bulunulduğu, konu hakkında yönetim olarak sıkı takibe başlandığı ifade edilmiştir.

Hastane Yönetimince sağlık personeli tarafından medikal firmalarına yönlendirme yapılmasının engellenmesine yönelik tedbirlerin alınması, hastane deposunda bulunmayan veya hasta tarafından tercih edilmeyen malzemelerin yerine dışarıdan malzeme sağlanmasında Hastane Yönetiminin mutlaka müdahil olması ile yaşanabilecek mağduriyetlerin önüne geçmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: İhale Dokümanlarında Yer Alan Yüklenici Yükümlülüklerinin Takibinin Yapılmaması

İşletmece yapılan ihalelerde yükleniciler için getirilen yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin tam olarak kontrol edilmediği görülmüştür.

a) PET/BT Sistemi Hizmet alımı işinde SGK bildirimleri kontrolünün yapılmaması

PET/BT Sistemi Hizmet alımı işinde çalışan personelin SGK bildirimlerinin eksik yapıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu işe ilişkin olarak düzenlenen Teknik Şartname'nin "D.Teknik personel şartnamesi" bölümünün;

-1'inci maddesinde, altı adet teknik personel ve üç adet tıbbi sekreterin tam zamanlı olarak cihaz başında görev yapacakları,

-3'üncü maddesinde; yüklenicinin çalışacak tüm personelin özlük ve sosyal haklarının tamamının sağlanması konusunda mali ve hukuki tek sorumlu olacağı,

-Herhangi bir nedenle eksik personel çalışması halinde eksik günlerin yüklenicinin hakedişinden kesileceği,

hüküm altına alınmıştır.

Yerinde yapılan denetimlerde, söz konusu işe ait sosyal güvenlik bildirimlerinin eksik yapıldığı tespit edilmiştir.

b) Cihaz alımı işinde yüklenici yükümlülüğünde sağlanması gereken test kitleri için ödeme yapılması

Kit karşılığı tıbbi mikrobiyoloji laboratuvarı ve kan merkezi için cihaz alımı işinde cihazları kontrol amaçlı olarak kullanılan test kitleri içinde firmaya ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Söz konusu işe ilişkin olarak düzenlenen Teknik Şartname'nin (b) bölümünün 9'uncu maddesinde, firmanın önerdiği şekilde yapılması gereken test kalibrasyonu ve kontrolü için kullanılan test sayısının hesaplanarak bu miktarda testin firmaya ücretsiz olarak verileceği hüküm altına alınmıştır.

Yerinde yapılan denetimlerde, kontrol için kullanılan 7300 adet kit için firmaya ödemedede bulunulduğu görülmüştür.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; SGK bildirimleri kontrolü ile ilgili olarak hassasiyet gösterileceği, test kitlerinin ücretsiz teslimatının sağlandığı ve ihaleye ilişkin sözleşme süresinin 31.12.2025 tarihine kadar devam edeceği belirtilerek bu süre içerisinde kalan kalibrasyon testlerinin isteminin tekrar yapılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin imzaladığı sözleşmelerde yüklenicilerin yükümlüklerini yerine getirip getirmediğinin takip edilmesinin, gelecekte zarara uğrama riskinin önüne geçilmesi açısından önem arzettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Personel ve Personel Yakınlarından Oda Türlerine Göre Ücret Alınmaması

Hastanede yatarak tedavi gören personel ve personel yakınlarından mevzuatta yer almadığı halde oda türlerine göre ücret alınmadığı tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında yer aldığı üzere, özel bütçeli idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar tarafından üretilen mal ve hizmet bedellerinde, işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç, herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmamaktadır. Ancak 24.02.1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun, 3.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması ile ilgili diğer hükümleri saklı olup Cumhurbaşkanı, muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir.

4736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden istisna kapsamında yararlanacakların tespitine dair yayımlanan 2002/3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre; şehit ve gazi, dul ve yetimleri, özürlüler, öğrenciler ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki kişiler, 4736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaftır.

Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "Fiyatların tespiti" başlıklı 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında da 4736 sayılı Kanun'a atıfta bulunulmuş ve döner sermaye işletmesine bağlı birimler tarafından üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı bir kez daha vurgulanmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşıldığı üzere 1005, 2330 ve 3713 sayılı Kanunlar ile getirilen istisnalar ve Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek kişi veya kurumlar dışında, kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde, işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç, herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanması mümkün değildir. Yapılan denetimlerde; personel ve personel yakınlarından özel oda ücreti alınmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; 2024 yılı içerisinde ücret alınmayan personel ve yakınları için ödeme listesi hazırlandığı ve ücret tahsilatı yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir.

Hizmet üreten Üniversite hastanesinde yatan tüm hastalardan alınacak özel oda ücreti aynı olup; personel ve yakınlarından ücret alınmamasına olanak bulunmamaktadır.

BULGU 4: Yemek Hizmeti Alım İhalesi Hakediş Ödemelerinde İdarenin Kontrol Yükümlülüğünü Tam Olarak Yerine Getirmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (e) fıkrası uyarınca Milli Eğitim Bakanlığı Mersin Suphi Öner Öğretmenevi ve Akşam Sanat Okulu'na ihale edilen "Yemek Hizmeti Alımı" işinde, yenilen yemek sayısının tespitinde idarece gerekli kontrol sistemlerinin kurulmadığı tespit edilmiştir.

Söz konusu işe ilişkin olarak düzenlenen Sözleşme'nin "Teslim muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar" başlıklı 18'inci maddesinde, işin yapılmasına ilişkin olarak hizmetin ifa edildiği dönemler itibariyle kayıtların idarenin kontrol teşkilatı ve yüklenici tarafından beraberce tutulacağı ve bu kayıtlar üzerinden verilen yemek sayılarının belirlendikten sonra yükleniciye ödeme yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemelerde, yataklı servislerde hasta, refakatçi ve hastane personeline verilen yemeklere ait kayıtların yüklenici tarafından tutulduğu, bu birimlerde İdare tarafından kontrol hizmetinin yeteri kadar yerine getirilmediği, yine personel yemekhanelerinde kart basma şeklinde belirlenen sayıların yanı sıra personel imzası üzerine de yemek servisi sağlandığı ve bu kısımlarda da idarenin kontrol hizmetini yeterli düzeyde yerine getirmediği görülmüştür. Bunun yanı sıra, hastane mutfağında yapılan incelemelerde, yüklenici tarafından yemeklerin şartnamede belirlenen reçetelere göre hazırlanıp hazırlanmadığının kontrolünü sağlayacak malzeme stok giriş ve çıkışlarının yüklenici tarafından kontrol edildiği, bu birimde de İdare tarafından yeterli bir kontrol yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; "Yemek Hizmeti Alımı" işinde, yenilen yemek sayısının tespitinin doğru yapılmasını teminen kart okutmasının zorunlu hale getirildiği, personel imzası ile yemek dağıtma işlemine son verildiği ve takip yazılımı geliştirilmekte olduğu ayrıca yüklenici tarafından hazırlanan yemeklerin şartnamede belirtilen reçetelere uygunluğu, malzeme stok giriş ve çıkışlarının kontrolü için bir personel görevlendirildiği ifade edilmiştir.

Yükleniciye yapılacak ödemeye esas tutulacak olan yemek sayılarının belirlenmesinde İdarenin kontrol teşkilatının kendisine verilen kontrol yükümlülüğünü tam olarak yerine getirmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Uyku Odası Randevularında Hastaların Kamu Hizmetlerine Eşit Bir Şekilde Ulaşma ve Hizmetten Eşit Şekilde Yararlanma Hakkına Uygun Davranılmaması

Nöroloji ana bilim dalına bağlı olarak faaliyet gösteren uyku odalarının randevuları incelendiğinde bekleme sürelerinin normalin çok üzerinde farklılaştığı 4 yıla kadar bekleyen hastalar olduğu gibi çok kısa sürede randevu alan hastaların bulunduğu tespit edilmiştir.

1982 Anayasası'nın 10'uncu maddesinde;

“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (Ek fıkra: 7/5/2004-5170/1 md.) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.” hükmü amirdir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'un “Tarafsızlık ve devlete bağlılık” başlıklı 7'inci maddesinde;

“Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirlerken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.” hükmüne yer verilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinde; kamu kaynakları *“Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri,”* olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanun'un “Hesap verme sorumluluğu” başlıklı 8 inci maddesinde ise;

“Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır.” denilmektedir.

Anayasa'nın 10'uncu maddesinin ilk fıkrasındaki “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir” hükmü herkese eşit muamele edilmesini, eşit hizmet sunumunu ve eşit işlem

yapılmasını ifade etmektedir. Maddenin son fıkrasında, *devlet organları ve idare bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun hareket etmelidir*, hükmü ile kamu hizmetinde eşitlik ilkesi ile eşit muamele ilkesi düzenlenmiştir. Kamu hizmetinde eşitlik ilkesinin bir sonucu olarak gerek kullanıcı adayları gerekse kullanıcılar, kamu hizmetlerine eşit bir şekilde ulaşma ve hizmetten eşit şekilde yararlanma hakkına sahiptirler.

657 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde ise devlet memurlarının görevlerini yerine getirirlerken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamayacakları vurgulanmıştır.

Yerinde yapılan denetimlerde, Nöroloji ana bilim dalına bağlı uyku odalarında görev yapan ve aynı zamanda iki doktor tarafından verilen randevularda bekleme sürelerinin anormal bir şekilde farklılaştığı, çok uzun süre bekleyerek randevu alamayan (4 yıl kadar) hastalar olduğu gibi kısa sürede randevu alıp uyku odasına yatarak tedavi olabilen hastaların olduğu tespit edilmiştir. Bu davranışları ile poliklinik hastalarının kamu hizmetlerinden yararlanma hakları kısıtlanmış ve Anayasa'nın Eşitlik ilkesi başta olmak üzere 657 sayılı Kanun'un tarafsızlık ilkelerine de aykırı hareket etmişlerdir.

Kamu İdaresince bulgu konusu hususa iştirak edilerek; Uyku Laboratuvarında hastaların tetkik istemi randevu kaydının Hastane Bilgi Yönetim Sistemi üzerinden yapılmasının sağlandığı ifade edilmiştir.

İdare tarafından, sorumlulukları altında bulunan kamu kaynaklarının kötüye kullanılmasının önlenmesi ve hizmetin tüm vatandaşlara eşit koşullarda verilmesine dönük tedbirlerin alınması gerektiği düşünülmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>